

**УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ЛУЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ»
ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

Факультет дошкільної освіти та музичного мистецтва
Кафедра теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи
Наталія БОРБИЧ
«14» Вересня 2022 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОК 3. ОСНОВИ МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ:**

3.2.5. УКРАЇНСЬКА МУЗИКА

освітньо-професійна програма	Середня освіта (Музичне мистецтво)
освітній ступінь	бакалавр
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність	014 Середня освіта
предметна спеціальність	014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Робоча програма з освітнього компонента «Основи музично-теоретичної підготовки: Українська музика» для здобувачів освіти ОС бакалавр за галуззю знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво).
«30» серпня, 2022 року. 15 с.

РОЗРОБНИК: Оксана ЮРЧУК, викладач кафедри теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки

ПОГОДЖЕНО*

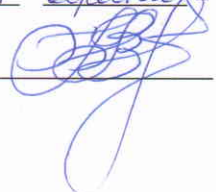
Гарант/керівник освітньо-професійної програми
Середня освіта (Музичне мистецтво)

 (Анна ЗАРИЦЬКА)
«05» вересня 2022 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії, методики музичної освіти та інструментальної підготовки

«05» вересня 2022 року, протокол № 1
Завідувач кафедри (Богдана ЖОРНЯК)

Схвалено вченою радою факультету дошкільної освіти та музичного мистецтва

«14» вересня 2022 року, протокол № 2
Голова (Наталія ІВАНОВА)

1. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента	
		Денна форма навчання	
<i>Кількість кредитів – 5</i>	<i>Галузь знань</i> 01 Освіта/Педагогіка	<i>Статус освітнього компонента:</i> обов'язковий	
<i>Змістових модулів – 4</i>	<i>Спеціальність</i> 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)	<i>Рік підготовки:</i> 1-ий	
<i>Загальна кількість годин – 150 год.</i>		<i>Семестри:</i> 1-й, 2-й	
<i>Тижневих годин:</i> <i>аудиторних – 2 год.</i> <i>самостійної роботи студента – 3 год.</i>	<i>Освітній ступінь</i> бакалавр	<i>Лекції:</i> 40	<i>Практичні:</i> 36
		<i>Самостійна робота:</i> 65 год.	
		<i>Консультації:</i> 9 год.	
		<i>Вид контролю:</i> екзамен (II семестр)	

2. Мета, програмні компетентності та результати навчання

2.1. Мета освітнього компонента

ОК «Основи музично-теоретичної підготовки: українська музика» – один із етапів в об'ємному курсі загальної історії розвитку музичного мистецтва, який в циклі музичних ОК є невід'ємною складовою професійної підготовки музиканта-професіонала, вчителя музичного мистецтва закладу загальної середньої освіти. Він дає музично-історичні відомості про витoki національної музики, про еволюцію музичної культури України на різних історичних етапах, про життєвий шлях і творчу діяльність українських композиторів, синтезуючи проблеми, пов'язані з розвитком музичної мови, мелодичної, гармонічної та структурної своєрідності творів різних жанрів і стильових напрямків.

Мета: – формування та розвиток особистісно-ціннісного ставлення до українського музичного мистецтва, здатність до сприймання, розуміння й створення музичних образів, художньо-творча самореалізація та духовне самовдосконалення здобувачів освіти.

Завдання:

- дати уявлення здобувачам освіти про основні музичні напрямки, школи, стилі;
- навчити впізнавати й аналізувати музичні матеріали за темами та розділами програми;
- вчити синтезувати знання з ОК музично-теоретичного блоку в творчих завданнях;
- добиватися творчого використання набутих у процесі вивчення даного модулю знань;
- добиватися засвоєння знань із основних розділів програми та використовувати їх на педагогічній практиці.

2.2. Програмні компетентності

2.2.1. Інтегральна компетентність

- ІК-1. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

2.2.2. Загальні компетентності

- ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, вільно оперувати професійною термінологією.
- ЗК-4. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності та ефективно комунікувати іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК-7. Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях.

ЗК-8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

2.2.3. Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Здатність моделювати зміст освіти відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, визначених державними стандартами освіти.

СК-5. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати нові цифрові освітні ресурси у процесі викладання музичного мистецтва.

СК-9. Здатність здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та підтримувати їх у професійному розвитку, аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати.

СК-11. Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження для підвищення ефективності мистецько-педагогічної діяльності.

СК-12. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету «Музичне мистецтво» та інтегрованого курсу «Мистецтво».

СК-13. Здатність виявляти музикальність, демонструвати виконавські (інструментальні, вокально-хорові, диригентсько-хорові), інтерпретаційні, артистичні уміння вчителя музичного мистецтва.

2.3. Передумови для вивчення освітнього компонента

Передумовами (пререквізитами) для успішного опанування ОК «Основи МТП: українська музика» є засвоєння історії, культури та літератури України.

2.4. Результати навчання

2.4.1. Програмні результати навчання за ОПП

ПРН-1. Демонструвати академічні знання з музичного мистецтва, володіти методиками і технологіями моделювання змісту навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ПРН-2. Володіти навичками усного й писемного ділового мовлення державною мовою, використовувати професійну термінологію в усіх видах освітньої та мистецько-педагогічної діяльності.

ПРН-3. Демонструвати вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН-5. Розуміти значущість музичної культури і мистецтва для виховання та розвитку особистості учня, цінувати полікультурність світу і керуватися у своїй діяльності принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

ПРН-6. Знати історичні, теоретичні та методологічні основи музичної освіти, педагогіки, психології; застосовувати сучасні методи, форми й засоби музично-педагогічної діяльності у процесі навчання та виховання учнів.

ПРН-7. Знати музичну термінологію, розуміти основні концепції, теорії та загальну структуру музикознавчих наук.

2.4.2. Результати навчання за освітнім компонентом

знати:

- особливості розвитку музичної культури України в різні епохи (Відродження, Бароко, Освіти, Романтизму, тощо);
- представників різних музичних напрямків і особливості їх творчого стилю;
- основні твори найбільш яскравих представників різних музичних напрямків.

вміти:

- визначати на слух музику авторів, твори яких вивчаються в обсязі програми;
- аналізувати музичний матеріал;
- давати порівняльний аналіз творів різних стилів і напрямків;
- вміти підбирати матеріал для проведення уроків музичного мистецтва в школі;
- уміти адаптувати матеріал до роботи з школярами.

3. Програма освітнього компонента

Перший семестр

Змістовий модуль I. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО СЕРЕДИНИ XIX СТОЛІТТЯ

Тема 1. Розвиток української музичної культури від стародавніх часів до середини XVIII століття

Музична культура древніх слов'ян. Виникнення пісенних циклів. Інструментарій древніх слов'ян.

Музична культура Київської Русі. Билинний епос. Церковний знаменний розспів. Ратна музика. Мистецтво скоморохів та сказителів-гусярів. Інструментарій музикантів Київської Русі.

Братства, їх просвітительська діяльність. Виникнення партесного співу. Композитор і теоретик М. Дилецький та його книга «Граматика мусикійська».

Розвиток світської музики. Кант і сольна пісня з інструментальним супроводом. Вертеп. Шкільний театр.

Розвиток професійної музичної освіти. Острозька академія, Київська «Академія для наук свободних», співацька музична школа в м. Глухові.

Тема 2. Розвиток основних жанрів у професійній музичній творчості кінця XVIII – I половини XIX століття

Виникнення у II половині XVII – I половині XVIII століття хорового концерту. Музична характеристика жанру хорового концерту. Життєвий шлях і характеристика найвидатніших творів М. Березовського, А. Веделя та Д. Бортнянського та їх значення у становленні і розвитку жанру хорового концерту.

Розквіт інструментальної музики у II половині XVIII – на початку XIX століття. Музика у поміщицьких маєтках. Опора на народні мелодії. «Руська симфонія на українські наспіви» невідомого автора кінця XVIII століття. Музична характеристика твору; три частини циклу. Симфонія g-moll невідомого автора початку XIX століття – новий етап у розвитку вітчизняного симфонізму. Розгляд твору, опора на народнопісенний матеріал, класичність чотиричастинного циклу.

С. Гулак-Артемовський (1813–1873). Життєвий і творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у Київській духовній семінарії. Зустріч із М. Глінкою, переїзд до Петербурга. Навчання за кордоном. Робота в Петербурзькому оперному театрі. Участь у музичному оформленні вистав українського музично-драматичного театру: «Українське весілля», «В ніч на Івана Купала». Опера «Запорожець за Дунаєм» – перша спроба створити національну українську оперу. Зміст та драматургія опери. Яскравий народний колорит музики. Характеристика головних персонажів опери.

Тема 3. Музична культура Західної України у XIX столітті

Складні умови національно-культурного розвитку на Західній Україні. Перші прояви національного відродження. «Руська трійця». «Перемишлянська школа».

М. Вербицький (1815–1870). Життєвий і творчий шлях. Дитячі роки. Музична освіта в школі при церковному хорі Перемишля. Навчання у Львівській духовній семінарії. Регентство при хорах Львова та Перемишля. Переїзд до с. Млинів. Музичні твори до святкування шевченкових роковин. П'єси з музикою для Львівського українського театру. Інструментальна творчість. «Заповіт».

І. Лаврівський (1822–1873). Життєвий і творчий шлях. Дитячі роки. Навчання в Перемишльській духовній семінарії. Духовно-релігійна та музична діяльність. Хорова

творчість: «Осінь», «Руська річка», «Заспівай ми, соловію», «До зорі». Мелодрами «Обман очей», «Пан Довгонос», «Роксолана».

С. Воробкевич (1836–1903). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у Віденській консерваторії. Педагогічна діяльність у м. Чернівцях. Створення «Співаників». Мелодрами «Гнат Приблуда», «Вбога Марта», «Сагайдачний», «Кочубей та Мазепа». Хорова творчість, твори на слова Т. Шевченка, І. Франка, Ю. Федьковича, Я. Головацького та власні тексти. «Минають дні», «Огні горять», «Над Прутом у лузі». Твори для домашнього музикування та популярні пісні.

А. Вахнянин (1841–1908). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у духовній семінарії Перемишля. Навчання у Віденському університеті. Творча спадщина. Хори, обробки народних пісень. Музика до драм «Назар Стодоля», «Бондарівна»; опера «Купало». Зміст, жанр, історія постановки. Особливості музичної мови опери.

Змістовий модуль II. УКРАЇНЬСЬКА ПРОФЕСІЙНА МУЗИКА ХІХ СТОЛІТТЯ

Тема 4. Творчість композиторів – попередників М. Лисенка

П. Сокальський (1832–1887). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у Харківському університеті. Робота в російському консульстві в Нью-Йорку. Музично-громадська, науково-критична та фольклористична діяльність. Творча спадщина. Опери «Мазепа», «Травнева ніч», «Облога Дубно». Кантата «Пир Петра Великого». Камерно-вокальна та інструментальна творчість. Балада «Слушай», солоспіви на слова Т. Шевченка – «Утоптала стежечку», «Полюбила молодого козака дівчина», «Єсть на світі доля», романси на вірші російських поетів.

П. Ніщинський (1832–1896). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у Київському духовному училищі та семінарії. Перебування в Афінах, навчання там в університеті. Перебування у Петербурзі та Одесі. Ананьєвський період життя і творчості. Літературно-філологічна діяльність. Обробки українських народних пісень. Зв'язки із трупю М. Кропивницького. Створення «Вечорниць». Останні роки життя. «Вечорниці». Жанр та драматургія твору. Особливості музичної мови в хорі «Закувала та сива зозуля».

Тема 5. Творчість М. Лисенка – основоположника української класичної музики

М. Лисенко (1842–1912). М. Лисенко – основоположник української класичної музики, педагог, піаніст-виконавець, диригент та композитор. Його дослідження як вченого-фольклориста. Музично-громадська діяльність М. Лисенка.

Життєвий та творчий шлях. Дитинство. Здобуття професійної освіти Навчання в університеті. Творчі зв'язки М. Лисенка з передовими українськими та російськими діячами, їх вплив на композитора. Початок музично-фольклористичної діяльності. Продовження професійної освіти у Лейпцігській та Петербурзькій консерваторіях. 80-ті роки – найбільш плідний період творчості Лисенка. Кращі опери та музичні твори на тексти Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки. Концертні виступи. Відкриття музично-драматичної школи в Києві та її значення. Педагогічна діяльність М. Лисенка. Творчий відгук на події революції 1905–1907 рр. Хор «Вічний революціонер» на слова І. Франка. Останні роки життя.

Творча спадщина М. Лисенка. Оперна творчість, співдружність із лібретистом М. Старицьким. Жанрові різновиди опер М. Лисенка. Відтворення народно-побутових сцен в операх на сюжети І. Котляревського («Наталка-Полтавка»), М. Гоголя («Різдвяна ніч», «Утоплена»). Дитячі опери («Пан Коцький», «Коза-Дерева», «Зима і Весна»). Сатирична опера «Енеїда». Опера-хвилинка «Ноктюрн». Героїко-патріотична народна драма «Тарас Бульба». Зміст та драматургія опери, ідея патріотизму. Роль увертюри у розкритті ідейного задуму. Музична характеристика головних персонажів опери. Використання народнопісенних інтонацій у їхніх партіях. Зображення народу як провідної діючої сили у масових сценах опери. Значення опери.

Обробки народних пісень. Авторський підхід М. Лисенка до народнопісенного матеріалу. Відмінності між обробками раннього та зрілого періоду творчості.

Вокально-інструментальна творчість М. Лисенка. Кращі романси на тексти Т. Шевченка, І. Франка, Л. Українки. Інші поети, до творчості яких звертався композитор. Музична мова романсів «Безмежне поле», «Садок вишневий», «Чого так поблідли троянди ясні», «Єрихонська рожа».

Хорова творчість. Кантата «Радуйся, ниво непоплита» – тема щасливого, вільного майбутнього народу.

Створення фортепіанного концертного та педагогічного репертуару. Зв'язки з фольклором у ранніх творах і романтичні настрої в опусах зрілого періоду творчості.

Значення творчості М. Лисенка для розвитку української професійної музики, його вплив на формування та розвиток творчості українських композиторів ХХ століття.

Тема 6. Композиторська творчість сучасників Миколи Лисенка

М. Калачевський (1851–1912). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Здобуття професійної освіти. Навчання у Лейпцігській консерваторії. Створення «Української симфонії». Переїзд до Кременчука. Відмова від музично-професійної діяльності. Останні роки життя. «Українська симфонія». Народно-жанрова основа твору. Побудова циклу. Особливості музичної мови симфонії.

В. Матюк (1852–1912). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у Львівській духовній семінарії. Духовно-релігійна та музично-професійна діяльність. Вокальна творчість як основа творчого доробку. Солоспів «Веснівка» на слова М. Шашкевича. Музика до співоігор. Мелодрама «Капрал Тимко». Хорова творчість, кантата «Гамалія», хори «Крилець, крилець...», «До руської пісні». Музично-просвітницька та редакторська діяльність.

М. Аркас (1853–1909). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Домашня музична освіта. Навчання у Новоросійському університеті. Служба у Морському міністерстві. Робота по збиранню та обробці українських народних пісень. Опера «Катерина». Зміст та жанр, історія написання і постановки. Музичні редагування опери І. Молчановим та Г. Тарановим. Музична характеристика образу Катерини. Значення опери.

Д. Січинський (1865–1909). Життєвий і творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у Львівській консерваторії. Музично-громадська діяльність. Творча спадщина. Хорова творчість. Хори та кантати на слова Т. Шевченка, І. Франка. Солоспіви. Опера «Роксолана». Зміст та жанр, історія створення. Музична характеристика Роксолани. Значення опери.

В. Сокальський (1863–1919). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання в Харківському університеті та музичному училищі. Концертно-виконавська та музично-критична діяльність. Творча спадщина. Симфонія g-moll. Сюїта-фантазія «Зліт соколів слов'янських». Солоспіви. Дитяча опера «Ріпка». Характеристика симфонії g-moll.

Другий семестр

Змістовий модуль III. УКРАЇНЬКА МУЗИКА І ПОЛОВИНИ ХХ СТОЛІТТЯ

Тема 1. Творчість українських композиторів кінця ХІХ – початку ХХ століття

К. Стеценко (1882–1922). К. Стеценко – учень М. Лисенка, продовжувач кращих демократичних традицій у музиці. Життєвий та творчий шлях. Здобуття професійної освіти у Київській семінарії. Знайомство з М. Лисенком. Навчання в музичному училищі та музично-драматичній школі М. Лисенка. Висилка з Києва. Повернення до громадського життя після революції. Останні роки життя. Творча спадщина. Вокальні твори на слова поетів революціонерів-демократів. Лірика К. Стеценка. Романси «Вечірня пісня», «Стояла я і слухала весну». Хорові твори «Сон», кантата «Шевченкові». Хор «Прометей». Кращі обробки народних пісень. Робота в галузі театральної музики. Опери «Полонянка», «Кармелюк», моноопера «Іфігенія в Тавриді». Дитячі опери К. Стеценка: «Івасик-Телесик»,

«Лисичка, Котик і Півник». Громадська і педагогічна діяльність К. Стеценка після Жовтневої революції 1917 року.

Я. Степовий (1883–1921). Я. Степовий (Якименко) – композитор, продовжувач творчих традицій М. Лисенка. Життєвий та творчий шлях. Здобуття початкової музичної освіти в Петербурзькій придворній капелі. Навчання в Петербурзькій консерваторії. Зв'язки Я. Степового з передовою російською музичною культурою. Діяльність Я. Степового після Жовтневої революції. Робота в Київській консерваторії. Творча спадщина. Вокальні цикли «Барвінки» та «Пісні настрою». Романси «Степ», «Місяць ясененький», «Розвійтеся з вітром», «Три шляхи». Фортепіанна творчість. Композиції для дитячих та шкільних хорів «Проліски» – пісні на слова Т. Шевченка. Хорові обробки українських народних пісень.

М. Леонтович (1877–1921). М. Леонтович – видатний майстер художніх обробок українських народних пісень. Життєвий та творчий шлях. Навчання у Кам'янець-Подільській семінарії. Початок творчої діяльності. Вчителювання у сільській школі. Влаштування концертів для масової аудиторії і слухачів за участю хору та оркестру. Перебування в Петербурзі. Творчі зв'язки з російською культурою. Вдосконалення композиторської майстерності в класі проф. Б. Яворського. Переїзд до Тульчина. Педагогічна робота в Київському музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка. Створення посібника для навчання хоровому співу в середніх школах України. Основний жанр творчості – хорові обробки українських народних пісень, стилістичні особливості обробок. Використання прийомів підголоскової та імітаційної поліфонії.

Тема 2. Композиторська творчість на Західній Україні I половини XX століття

С. Людкевич (1879–1979). С. Людкевич – композитор, педагог, вчений та громадський діяч. Життєвий та творчий шлях. Хорова, пісенна та романсова творчість, обробки народних пісень. Кантата-симфонія «Кавказ» на тексти Т. Шевченка, присвячена російським революціонерам. Її значення в історії української музики. Твори С. Людкевича на тексти І. Франка. Симфонічна поема «Каменярі», хор «Вічний революціонер». «Прикарпатська симфонія» та її місце в сучасній симфонічній музиці.

В. Барвінський (1886–1963). Життєвий та творчий шлях. Навчання в гімназії. Здобуття музичної освіти в Празі. Празький період творчості. Повернення до Львова. Музично-громадська, просвітницька та концертна діяльність. Радянський період життя і творчості. Останні роки життя. Творча спадщина. Обробки українських народних пісень. «Українська рапсодія». Фортепіанна творчість (38 українських народних пісень, дитяча збірка «Сонечко»). В. Барвінський – майстер ліричної мініатюри.

Тема 3. Творчість українських композиторів у I половині XX століття

В. Косенко (1896–1938). В. Косенко – український композитор, піаніст, професор Київської консерваторії. Життєвий та творчий шлях. Характеристика творчості. Фортепіанна музика. Вплив на фортепіанний стиль В. Косенка видатних композиторів-класиків. «Класичне тріо». Створення для дітей педагогічного фортепіанного репертуару. «11 етюдів у формі старовинних танців». Романси на вірші О. Пушкіна, М. Лермонтова, О. Блока, О. Толстого, П. Тичини. «Героїчна увертюра», музична мова твору.

П. Козицький (1893–1969). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання в Київській духовній академії та консерваторії. Організація та керівництво Всеукраїнським музичним товариством імені М. Леонтовича. Викладацька, музично-громадська та наукова діяльність. Творча спадщина. «Вісім прелюдів-пісень», диптих для хору «Дивний флот», оркестрова сюїта «Козак Голота», «Вісім українських народних новел». Творчий розвиток традицій М. Леонтовича в обробках народних пісень.

М. Вериківський (1896–1962). Життєвий та творчий шлях. Дитячі роки. Навчання у Київській консерваторії. Участь у роботі Музичного товариства імені М. Леонтовича та Всеукраїнському товаристві революційних музикантів. Диригентська та викладацька

діяльність. Творча спадщина. Оркестрова сюїта «Веснянки», «Дума про дівку-бранку», «Татарська сюїта», балет «Пан Каньовський». Опері «Пан сотник», «Наймичка». Перенесення традицій М. Леонтовича в галузь інструментальної музики. Лірико-психологічна драма «Наймичка». Музична характеристика Ганни.

Змістовий модуль IV. РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА II ПОЛОВИНИ XX СТОЛІТТЯ

Тема 4. Композиторська творчість на Україні середини XX століття

Л. Ревуцький (1889–1977). Л. Ревуцький – видатний представник української музичної культури, композитор, педагог, академік АН УРСР. Життєвий та творчий шлях. Творча спадщина. Пісенна та хорова творчість. Кантата-поема «Хустина» на текст Т. Шевченка. Інструментальна творчість. Концерт для фортепіано з оркестром № 2, дитяча збірка «Сонечко». Симфонічна творчість. Друга симфонія та її роль у розвитку українського симфонізму.

Б. Лятошинський (1895–1968). Значення композиторської, музично-громадської та педагогічної діяльності. Життєвий і творчий шлях. Навчання в Київській консерваторії (клас Р. Глієра). Перші твори. Опері «Золотий обруч» та «Щорс» («Полководець»). Хорові та інструментальні твори в роки війни. «Український квінтет». Поема «Гражина» на текст А. Міцкевича. «Слов'янський концерт» для фортепіано з оркестром. Хори на тексти О. Пушкіна та Т. Шевченка. Третя симфонія.

Тема 5. Творчість українських композиторів у II половині XX століття

А. Штогаренко (1902–1992). Характеристика творчості А. Штогаренка – українського композитора, педагога, громадського діяча, лауреата Державної премії СРСР (1946, 1952). Кантата-симфонія «Україно моя» – один із кращих творів періоду війни. Творчість післявоєнного часу. Симфонічна сюїта «Пам'яті Лесі Українки». Концерт для фортепіано з оркестром «Партизанські картини». Пісні та хори А. Штогаренка.

К. Данькевич (1905–1984). К. Данькевич – видатний український композитор, громадський діяч, педагог. Загальна характеристика творчості. Твори 30–40-х років. Перша та Друга симфонії, балет «Лілея». Романси на слова Т. Шевченка. Музично-громадська діяльність під час війни. Післявоєнна творчість. Опера «Богдан Хмельницький» – героїко-патріотична музична драма. Тема визвольної боротьби українського народу. Зміст опери. Музична характеристика Богдана Хмельницького, Богуна, Соломії. Значення народно-хорових сцен в опері.

Г. Майборода (1913–1992). Г. Майборода – талановитий український композитор сучасності, лауреат Шевченківської премії (1962). Загальна характеристика творчості. Симфонічна поема «Каменярі». Романси на вірші О. Пушкіна, Т. Шевченка, Л. Українки. «Гуцульська рапсодія». Оперна творчість. Опері «Милана», «Арсенал», «Тарас Шевченко». Громадська діяльність Г. Майбороди.

Тема 6. Огляд творчості інших українських композиторів періоду 50–90-х років

Творчість П. Майбороди, А. Кос-Анатольського, О. Білаша, В. Кирейка, Ю. Мейтуса, М. Колеси та ін. Творчі досягнення Л. Грабовського, В. Губаренка, В. Сильвестрова, І. Карабиця, Творчі пошуки М. Скорика, Є. Станковича, Лесі Дичко.

Творчі знахідки Г. Гаврилець, Ю. Іщенка, В. Камінського, О. Козаренка, О. Киви, Ю. Ланюка, О. Щетинського. Музика для дітей.

Творчість композиторів Волині (М. Тележинського, С. Кривенького, О. Каліщука, Г. Мірецького, В. Герасимчука, М. Стефанишина, В. Тиможинського).

Примітка: Музична література по цій темі дається за вибором викладача згідно із останніми досягненнями творчості сучасних українських композиторів.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Всього	У тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	СРС
І семестр Змістовий модуль I. Розвиток української музичної культури до середини XIX століття					
Тема 1. Розвиток української музичної культури від стародавніх часів до середини XVIII століття	7	4	–	1	2
Тема 2. Розвиток основних жанрів у професійній музичній творчості кінця XVIII – I половини XIX століття	15	4	2	1	8
Тема 3. Музична культура Західної України у XIX столітті	8	3	1	1	3
Здача змістового модуля I	4	–	2	–	2
Разом за змістовим модулем I:	34	11	5	3	15
Змістовий модуль II. Українська професійна музика XIX століття					
Тема 4. Творчість українських композиторів – попередників М. Лисенка	6	2	2	–	2
Тема 5. Творчість Миколи Лисенка – основоположника української класичної музики	17	5	3	1	8
Тема 6. Творчість композиторів – сучасників Миколи Лисенка	11	4	2	1	4
Здача змістового модуля II	4	–	2	–	2
Разом за змістовим модулем II:	38	11	9	2	16
Всього за I семестр:	72	22	14	5	31
II семестр Змістовий модуль III. Українська музика I половини XX століття					
Тема 1. Творчість українських композиторів кінця XIX – початку XX століття	13	3	3	1	6
Тема 2. Композиторська творчість на Західній Україні I половини XX століття	9	2	2	1	4
Тема 3. Творчість українських композиторів у I половині XX століття	10	3	3	–	4
Здача змістового модуля III	4	–	2	–	2
Разом за змістовим модулем III:	36	8	10	2	16
Змістовий модуль IV. Розвиток українського музичного мистецтва II половини XX століття					
Тема 4. Композиторська творчість на Україні середини XX століття	15	4	4	15	6
Тема 5. Творчість українських композиторів у II половині XX століття	9	3	3	9	3
Тема 6. Огляд творчості інших українських композиторів періоду 50–90-х років	14	3	3	14	7
Здача змістового модуля IV	4	–	2	4	2
Разом за змістовим модулем IV:	42	10	12	42	18
Всього за II семестр:	78	18	22	78	34
Всього годин:	150	40	36	9	65

5. Теми практичних занять

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1.	2 / I	Розвиток основних жанрів у професійній музичній творчості кінця XVIII – I половини XIX століття	2
2.	3 / I	Музична культура Західної України у XIX столітті	1
3.	1-3 / I	Здача змістового модуля I (<i>теми 1-3</i>)	2
Разом за змістовим модулем I:			5
4.	4 / II	Творчість українських композиторів – попередників М. Лисенка	2
5.	5 / II	Творчість Миколи Лисенка – основоположника української класичної музики	3
6.	6 / II	Композиторська творчість сучасників Миколи Лисенка	2
7.	4-6 / II	Здача змістового модуля II (<i>теми 4-6</i>)	2
Разом за змістовим модулем II:			9
Разом за I семестр:			14 год.
8.	1 / III	Творчість українських композиторів кінця XIX – початку XX ст	3
9.	2 / III	Композиторська творчість на Західній Україні I половини XX століття	2
10.	3 / III	Творчість українських композиторів у I половині XX століття	3
11.	1-3 / III	Здача змістового модуля III (<i>теми 1-3</i>)	2
Разом за змістовим модулем III:			10
12.	4 / IV	Композиторська творчість на Україні середини XX століття	4
13.	5 / IV	Творчість українських композиторів у II половині XX століття	3
14.	6 / IV	Огляд творчості інших українських композиторів періоду 50–90-х років	3
15.	4-6 / IV	Здача змістового модуля IV (<i>теми 4-6</i>)	2
Разом за змістовим модулем IV:			12
Разом за II семестр:			22
Всього годин:			36 год.

6. Самостійна робота

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
1.	1 / I	Розвиток української музичної культури від стародавніх часів до середини XVIII століття	2
2.	2 / I	Розвиток основних жанрів у професійній музичній творчості кінця XVIII – I половини XIX століття	8
3.	3 / I	Музична культура Західної України у XIX столітті	3
4.	1-3 / I	Підготовка до здачі змістового модуля I (<i>теми 1-3</i>)	2
Разом за змістовим модулем I:			15
5.	4 / II	Творчість українських композиторів – попередників М. Лисенка	2
6.	5 / II	Творчість Миколи Лисенка – основоположника української класичної музики	8
7.	6 / II	Композиторська творчість сучасників Миколи Лисенка	4
8.	4-6 / II	Підготовка до здачі змістового модуля II (<i>теми 4-6</i>)	2
Разом за змістовим модулем II:			16
Разом за I семестр:			31 год.

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
9.	1 / III	Творчість українських композиторів кінця XIX – початку XX ст	6
10.	2 / III	Композиторська творчість на Західній Україні I половини XX століття	4
11.	3 / III	Творчість українських композиторів у I половині XX століття	4
12.	1-3 / III	Підготовка до здачі змістового модуля III (теми 1-3)	2
Разом за змістовим модулем III:			16
13.	4 / IV	Композиторська творчість на Україні середини XX століття	6
14.	5 / IV	Творчість українських композиторів у II половині XX століття	3
15.	6 / IV	Огляд творчості інших українських композиторів періоду 50–90-х років	7
16.	4-6 / IV	Підготовка до здачі змістового модуля IV (теми 4-6)	2
Разом за змістовим модулем IV:			18
Разом за II семестр:			34
Всього годин:			65 год.

Примітка: форма подачі самостійної роботи здобувачів освіти – конспекти, відповіді на запитання, слухання програмових творів, робота з нотним матеріалом.

Для виконання завдань самостійної роботи з освітнього компонента «Основи музично-теоретичної підготовки: українська музика» здобувачам рекомендується позааудиторно прослуховувати запрограмовані музичні твори (в аудіо- чи відеозаписі), аналізувати творчість провідних українських композиторів за запропонованим планом, а також опрацьовувати біографічні дані та творчий доробок видатних діячів української музичної культури.

Питання з самостійної роботи включаються до програми екзамену.

7. Консультації

№ з/п	№ теми / модуля	Назва теми	Кількість годин
I семестр			
1.	1 / I	Розвиток української музичної культури від стародавніх часів до середини XVIII століття	1
2.	2 / I	Розвиток основних жанрів у професійній музичній творчості кінця XVIII – I половини XIX століття	1
3.	3 / I	Музична культура Західної України середини XIX століття	1
4.	5 / II	Творчість Миколи Лисенка – основоположника української класичної музики	1
5.	6 / II	Композиторська творчість сучасників Миколи Лисенка	1
Разом за I семестр:			5
II семестр			
6.	1 / III	Творчість українських композиторів кінця XIX – початку XX століття	1
7.	2 / III	Композиторська творчість на Західній Україні I половини XX століття	1
8.	4 / IV	Композиторська творчість на Україні середини XX століття	1
9.	6 / IV	Огляд творчості інших українських композиторів періоду 50–90-х років	1
Разом за II семестр:			4
Всього годин:			9 год.

<i>Змістовий модуль I</i> <i>30-50 балів</i>							<i>Змістовий модуль II</i> <i>30-50 балів</i>						
T.1		T.2		T.3		3М	T.4		T.5		T.6		3М
<i>П</i>	<i>СР</i>	<i>П</i>	<i>СР</i>	<i>П</i>	<i>СР</i>	<i>П</i>	<i>П</i>	<i>СР</i>	<i>П</i>	<i>СР</i>	<i>П</i>	<i>СР</i>	<i>П</i>
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	20	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	20
<i>Всього балів:</i>							<i>60-100</i>						

2-й семестр

Змістовий модуль III 21-35 балів							Змістовий модуль IV 21-35 балів							Е
Т.1		Т.2		Т.3		ЗМ	Т.4		Т.5		Т.6		ЗМ	
П	СР	П	СР	П	СР	П	П	СР	П	СР	П	СР	П	18-30
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	
За семестр:							42-70							
Всього балів:							60-100							

Умовні позначення: Т.1. – тема 1; П – практичне заняття; СР – самостійна робота студентів; ЗМ – здача модуля, Е – екзамен.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	Для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
67-73	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F		не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

10.1. Базова

1. Кияновська Л. О. Українська музична культура: Навчальний посібник. Львів: «Тріада плюс», 2009. 356 с.
2. Лісецький С. Українська музична література: Навчальний посібник для 6 кл. ДМШ. 2-е вид., допрац. Вінниця : Нова книга, 2005. 128 с.
3. Муха А. Композитори України та української діаспори. Київ : Музична Україна, 2004. 350 с.
4. Ольховський А. Нарис історії української музики. Київ : Музична Україна, 2003. 512 с.
5. Пономаренко М. І. Педагогічна і творча діяльність українських композиторів у музично-естетичному вихованні школярів. Рівне : РДГУ, 2003. 300 с.

10.2. Допоміжна

1. Архимович Л., Каришева Т., Шеффер Т., Шреєр-Ткаченко О. Нариси з історії української музики. Ч. 1-2. Київ : Мистецтво, 1964. 309 с.
2. Булат Т. Микола Лисенко. Київ : Музична Україна, 1981. 118 с.
3. Дяченко В. М.В. Лисенко. Київ : Музична Україна, 1968. 119 с.
4. Зінкевич О., Ляшенко І., Пяковський І., Шреєр-Ткаченко О. Історія української радянської музики. Київ : Музична Україна, 1990. 294 с.
5. Історія української музики: в 6-ти т. АН УРСР. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнографії ім. М. Т. Рильського. Т. 1.: Від найдавніших часів до середини XIX ст. Ред. М. Гордійчук. Київ : Наукова думка, 1989. 448 с.; Т. 2.: Друга половина XIX ст. Ред. Т. Булат та ін.. Київ : Наукова думка, 1989. 464 с.; Т. 3.: Кінець XIX – початок XX ст. Ред. колегія М. Загайкевич, А. Калениченко, Н. Семененко. Київ : Наукова думка, 1990. 424 с.; Т. 4.: 1917–1941. Ред. колегія Л. Пархоменко, О. Литвинова, Б. Фільц. Київ : Наукова думка, 1992. 616 с.

6. Історія української культури /За заг. ред. І. Крип'якевича. К.: Либідь, 1994. 656 с.
7. Історія світової культури. Культурні регіони. Київ : Либідь, 1997. 448 с.
8. Історія української дожовтневої музики. / Заг. ред. та упор. О. Шреєр-Ткаченко. Київ : Музична Україна, 1969. 588 с.
9. Культура українського народу. Навчальний посібник / В. М. Русанівський та ін. Київ : Либідь, 1994. 272 с.
10. Корольок Н. Корифеї української хорової культури ХХ ст. Київ: Музична Україна, 1994. – 288 с.
11. Короткий словник діячів української музичної культури. Тернопіль : Чумацький шлях, 1992. 48 с.
12. Корній Л. Історія української музики. Ч. 1. Київ – Харків – Нью-Йорк, 1996. 314 с.
13. Крусь О. П. Історія української музики ХХ ст. Луцьк : Надстир'я, 1997.
14. Лісецький С. Українська музична література: Навчальний посібник для 4-5 класів. Київ : Музична Україна, 1991. 175 с.
15. Лісецький С. Українська музична література: Навчальний посібник для 7 кл. ДМШ. Київ : Музична Україна, 1993. 104 с.
16. Мамчур І. А. Сучасна українська опера. Київ : Знання, 1984. 48 с.
17. Митці України : Енциклопедичний довідник за ред. А. Кудрицького. Київ : Українська енциклопедія, 1992. 848 с.
18. Олійник О.В. В. Косенко. Київ : Музична Україна, 1989. 62 с.
19. Орфєєв С. М. Леонтович і українська народна пісня. Київ : Музична Україна, 1981. 75 с.
20. Українська культура: історія і сучасність. Навчальний посібник. За ред. С. О. Черепанової. Львів: Світ, 1994. 456 с.
21. Українське музикознавство: (Науково-методичний міжвідомчий щорічник). Київ : Музична Україна, 1964–2000. Вип. 1-27.
22. Фільц Б. Джерела української музичної культури. *Дзвін*, 1995. № 6. С. 4-5.
23. Шреєр-Ткаченко О. Історія української музики. Ч. 1. Київ : Музична Україна, 1980. 198 с.
24. Ятрись А. В. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. Львів : Світ, 1994. 168 с.

10.3. Інформаційні ресурси

- <http://pidruchniki.ws/> – Бібліотека українських підручників
- <http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова»
- <http://www.europeana.eu/portal> – Європейська цифрова бібліотека
- <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
- <http://elib.nplu.org/collection.html?id=33> – Національна парламентська бібліотека України
- <http://korolenko.kharkov.com> – Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка
- <http://www.twirpx.com/files/art/music> – Музичне мистецтво – все для студента
- <http://www.ebk.net.ua>
- <http://www.info-library.com.ua>
- <http://uk.wikipedia.org>

Викладач: ЮРЧУК Оксана Миколаївна

